

Opta al 49è Premi de Poesia. Premis Castellixt 2025.

INTERPRETACIONS

Pseudònim: Georgina Serrot.

Subtítol.

Interpretacions de 50 haikús del mestre zen Tawâzu kôji (segle XVIII) a partir de les traduccions del poeta i viatger anglès Sir George T. Bald, (Canterbury, Anglaterra, 1847-1912).

Justificació.

Diu el poeta Miquel DescLOT al seu llibre **“EN COIXÍ D’HERBA. De la lírica clàssica japonesa.”** que *“les interpretacions de poesia són una forma més d’escriure poesia – una forma en què es demana en préstec l’experiència mateixa a un altre poeta, però en què l’objectiu final és aconseguir un poema tan nou com pot ser un de propi.”*

En el cas dels haikús que els presento, són poemes agafats en préstec del mestre zen Tawâzu Kôji, traduïts a l’anglès per Sir George T. Bald, un poeta i viatger a l’Anglaterra victoriana de la segona meitat del S XIX. Va néixer el març de 1847 a Canterbury i va morir el 1912 també a Canterbury. Contemporani de Phileas Fogg i de Robert Louis Stevenson així com de Sherlock Holmes, i dels poetes Wiliam Butler Yeats i Thomas Hardy, va viatjar per tot el món i va publicar llibres de viatges i de poesia. En un viatge al Japó el 1890 va conèixer al diplomàtic i escriptor irlandès, especialista en llengua i cultura japonesa, William George Aston (1841-1911), qui va ser l’introduïdor del haikú a Europa a l’any 1877 amb la publicació de “A Grammar of the Japanese Writen Language”. L’any 1899 publicà “A History of Japanese Literature”. L’amistat que es va forjar entre G. T. Bald i W. G. Aston va durar tota la vida i va influir molt en el primer fent que s’interessés per la lírica japonesa, sobretot pels haikús i també en l’estudi de la tanka. Influït per poetes romàntics anglesos com Wordsworth, Coleridge i Keats, la poesia de Sir George T. Bald és una poesia elegíaca, simbolista, basada en l’experiència, volent fugir de les

constriccions de l'època victoriana que li va torcar viure. Els seus viatges, entre l'obligació professional del comerç del te, i la devoció, el varen dur al Japó diverses vegades. En un d'aquests viatges, a finals del S XIX, va descobrir els haikús de Tawâzu Kôji de la mà de l'acadèmic anglès i estudiós de la cultura japonesa, Basil Hall Chamberlain (1850-1935). El va captivar la forma d'expressar-se del mestre zen. Va aprofundir en l'aprenentatge del japonès i ajudat pel seu amic Aston va començar a traduir a l'anglès l'obra de Tawâzu Kôji.

Tawâzu Kôji va ser un mestre zen que va viure cap al final del Període d'Edo, que va, segons DescLOT, de l'any 1603 al 1868 i que és el període més prolífic pel que fa a la producció de haikús i tankes en la lírica japonesa. D'aquesta etapa en són els autors Matsuo Bashô (1644-1694), Yosa Buson (1716-1783) i Issa Kobayashi (1768-1827) Es creu que Tawâzu Kôji va viure a la primera meitat del segle XVIII i va estar molt influenciat per Yosa Buson.

Segons escriu Sir George T. Bald a la introducció del seu llibre "*Tawâzu Kôji. In the present moment. Epigrams.*" (1907), molta obra de Tawâzu Kôji es va perdre i tota la que s'ha conservat va ser traduïda per ell mateix i el seu amic Aston aplegada en el volum esmentat.

Els haikús presentats, doncs, són interpretacions de poemes manllevats a Tawâzu Kôji, traduïts per G.T.Bald i W.G.Aston, amb la voluntat que esdevinguin poemes tan nous com ho poden ser els poemes propis o parafrasejant al poeta francès Jacques Roubaud (que cita DescLOT) "he manllevat a Towâzu Kôji totes aquestes poesies meves".

L'autor

El vent panteixa
i l'arbre vell es vincla.
Redós del monjo.

Vulguin la lluna
en un cove de vímet.
Caigui qui caigui.

Nits estelades.
Gresols infinits brillen
abans de l'alba.

Coi!, lloat sia!
El blasme desgavella
els forçats mites.

Al claustre inhòspit
un frare capcot ora
fent els ulls grossos.

Els estels xisclen.

La nit hermafrodita

rapta el crepuscle.

Unes formigues

brollen del son letàrgic.

Cua marcenca.

Xim-xim de gotes

que emmerden el fullatge.

Roina fangosa.

Seduït bado

amb la blaveta alpina

d'esguard afable.

Un temple rònec,

vell, reduït a miques.

Els déus sordegen.

Fressa suspecta
a l'estany d'aigües somes.
Un llamp, la vida.

Notes grotesques
d'un *shamisen* impúdic.
La fi és propera.

El jo és un ésser
angoixat per fronteres
indiscernibles.

Fred i silenci.
Les nits d'hivern s'atansen
per camins aspres.

Se'n va la tarda,
però no massa ràpid,
enjogassada.

De nit la pluja
cau incessant, eterna.
L'alba és llotosa.

Guipant els núvols
abans de la tempesta,
em faig preguntes.

Si endevinéssim
el so ocult de les pedres!
Quina harmonia.

Silenci ascètic
d'esperança finida.
No res perdura.

Multitud d'hores
escadusseres pengen
de records ínfims.

Tota persona
és en bona mesura
inexplicable.

La fi s'atansa.
En les hores dubtoses
els mots perduren.

Es neguiteja
la nit dins la tempesta.
Quin espectacle!

El tro planyívol
és música llunyana.
Fuig la gropada.

La porta oberta
permet entrar al crepuscle.
Aixopluc d'hores.

El foc crepita.

La teia entossudida

segueix queixant-se.

Remor difusa

del bombolleig de l'aigua

entretzenada.

Eixam d'abelles.

Un zumzeig insondable

com cercles búdics.

El vers madura.

Amb temps es fa poema

i cau de l'arbre.

Calor de brases.

Gaudeixo de la pluja

escadussera.

El camí s'obre
a horitzons de llum clara.
Demà nit marxo.

Adesiara
els dies memorables
ens fan la guitza.

La por secreta
i privilegiada
a l'últim hàlit.

Com birbilleja
l'essència de lluna
en primavera!

Un crit, la vida.
Tot equilibri harmònic
és saber-se aigua.

Fluir. Vessar-la.

Amb una espelma encesa
n'encens una altra.

L'art de descriure
és dubtes i més dubtes.
S'ha d'occir l'ego.

Els mots, els versos,
el poema, una tanka,
són fils de seda.

Camins errívols.
Mars d'ombres i silencis
d'aigua estancada.

L'epitocrasme.
Els camins són preguntes
sense resposta.

La xemeneia
fumeja. Un foc escalfa
l'estança ignota.

Ressò dels dies
quan el sol ens somreia.
Clarors de cendra.

Una salzeda.
Quietud compassada
de llums i d'ombres.

El cel és límpid.
Preparem-nos per viure
vorejant l'aire.

Cap veu humana
pot esberlar el silenci
d'una arboreda.

Sonors silencis.

Boires de primavera

a la impensada.

L'embriaguesa.

Un poema simfònic

d'estrofes flonges.

Les nits i els dies

són exercicis místics

amb vents amables.

La lluna plena

ens esborra el miratge

de nits opaques.

Boires de tarda

d'una serenor antiga.

Castells a l'aire.

*“L’emperador Iang-Po-Tzu? No el coneixeu?
Sóc jo mateix, si us plau; és una dimensió de mi:
Orient interior, somni somniat.
Els Poemes són Grans –qui ho negarà?-
en la mesura que jo sóc Emperador.”*

ELS GRANS POEMES DE L’EMPERADOR IANG-PO-TZU

*Josep Palau i Fabre
al llibre L’ALINEAT, 1942*